

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 92/2025-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Vlkolinským, Námestie SNP 8, Zvolen, proti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000 a sp. zn. IV/2 Gn 85/21/1000 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000 a sp. zn. IV/2 Gn 85/21/1000 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré mu **je** Generálna prokuratúra Slovenskej republiky **povinná** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky **je povinná** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **385,84 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 13. decembra 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho sťažnosti proti prípisu Krajskej prokuratúry v Nitre č. k. 3Kn 1/22/4400-101

z 19. augusta 2022 v konaniach označených v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný zakázal generálnej prokuratúre pokračovať v porušovaní jeho práv a priznal mu finančné zadostučinenie (2 500 eur). Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu nemajetnosti.

II.

2. Podnetom zo 6. júla 2022 požiadal sťažovateľ krajskú prokuratúru o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o jeho disciplinárnom previnení č. 2447540-5-DT z 24. júna 2022, ktoré mu bolo udelené Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a Ústavom na výkon väzby Želiezovce (ďalej len „ÚVTOS“).

3. Krajská prokuratúra prípisom č. k. 3Kn 1/22/4400-101 z 19. augusta 2022 sťažovateľa upovedomila o tom, že disciplinárne potrestanie považuje za dôvodné a zákonné.

4. Sťažovateľ podal 30. augusta 2022 opakovaný podnet generálnej prokuratúre, kde vyjadril svoj nesúhlas so závermi krajskej prokuratúry. Vzhľadom na to, že na tento podnet nedostal odpoveď, listom z 29. mája 2023 sa informoval na stav konania o jeho opakovanom podnete. Napokon podal 8. augusta 2023 sťažnosť na postup generálnej prokuratúry, ktorá sa jeho podaním do toho času nezaoberala. V ústavnej sťažnosti tvrdí, že až do jej podania nedostal žiadnu odpoveď na tieto podania zo strany generálnej prokuratúry, a to v rozpore s § 35 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého je prokurátor príslušný na vybavenie podnetu povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol podnet pridelený na vybavenie. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor.

5. Potom, keď si sťažovateľ overil, že jeho podania boli riadne odoslané aj doručené generálnej prokuratúre, zistil, že o jeho podaniach sa koná pod sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000 (opakovaný podnet z 30. augusta 2022 a urgencia z 29. mája 2023) a pod sp. zn. IV/2 Gn 85/21/1000 (sťažnosť z 8. augusta 2023).

6. V doplnení ústavnej sťažnosti zo 14. augusta 2024 sťažovateľ poukázal na to, že vybavenie svojich podnetov opakovane urgoval, a to konkrétne listom z 18. decembra 2023, 15. apríla 2024 (označeným ako „sťažnosť na prieťahy v konaniach“) a napokon z 13. mája 2024 („doplnenie sťažnosti na prieťahy v konaniach“).

7. Podľa vyjadrenia generálnej prokuratúry na základe podania sťažovateľa zo 17. júna 2024 prokurátor opakovane spis preskúmal a zistil, že nebol vybavený opakovaný podnet sťažovateľa z 30. augusta 2022 (sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000) a jeho podnet na prešetrenie prieťahov v konaní (IV/2 Gn 85/21/1000) bol vybavený 13. júna 2024. O uvedených skutočnostiach prokurátor informoval sťažovateľa listom z 24. júna 2024. Podnet sťažovateľa z 30. augusta 2022 bol napokon vybavený oznámením z 18. júla 2024.

8. Ústavný súd výzvou z 13. januára 2025 vyzval sťažovateľa na doplnenie podania, a to o vyplnený formulár, resp. iný spôsob preukázania majetkových pomerov. Sťažovateľ na túto výzvu ústavného súdu včas zareagoval oznámením o ustanovení právneho zástupcu, pričom zároveň vzal späť svoju žiadosť o jeho ustanovenie.

9. Uznesením č. k. III. ÚS 92/2025-26 z 12. februára 2025 prijal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

III.

10. Generálna prokuratúra vo svojom vyjadrení potvrdila, že k vybaveniu podnetov sťažovateľa došlo až s odstupom času. Konkrétne podanie sťažovateľa z 30. augusta 2022 vybavila v režime opakovaného podnetu až 18. júla 2024, a to v dôsledku väčšieho množstva podaní, keď tento jeho podnet bol vyhodnotený ako ďalší opakovaný podnet a táto povaha bola priznaná aj ďalším jeho podaniam. Prokurátor generálnej prokuratúry prehliadol, že ide o iné disciplinárne rozhodnutie, a z toho dôvodu nebol sťažovateľ o vybavení jeho opakovaného podnetu upovedomený. Až na základe podania sťažovateľa zo 17. júna 2024 boli dôkladne preverené všetky podania sťažovateľa, aby sa preverilo, či boli predmetom prieskumnej činnosti generálnej prokuratúry.

11. Generálna prokuratúra ponecháva rozhodnutie o ústavnej sťažnosti na úvahe ústavného súdu s tým, aby ústavný súd zohľadnil skutočnosť, že zásah do práv sťažovateľa bol už odstránený. Podľa generálnej prokuratúry nie sú splnené podmienky pre aplikáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože prokuratúra nespĺňa v tuzemskom systéme trestného práva procesného atribúty nezávislého orgánu v zmysle tohto článku dohovoru (III. ÚS 680/2021, III. ÚS 679/2024).

IV.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu príslušného orgánu verejnej moci. Ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov.

13. Predmetom napadnutého konania bolo preskúmanie rozhodnutia ÚVTOS, ktorým bol sťažovateľovi uložený disciplinárny trest za zanedbanie starostlivosti o zovňajšok tým, že nebol oholený. Za toto disciplinárne previnenie bol sťažovateľovi uložený disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase na dobu 6 dní. Je potrebné uviesť, že túto záležitosť nemožno považovať za právne alebo fakticky zložitú, čo napokon netvrdí ani samotná generálna prokuratúra – ako bolo vysvetlené vo vyjadrení generálnej prokuratúry, prieťahy nastali z dôvodu nesprávneho posúdenia podnetu ako ďalšieho opakovaného podnetu (teda prokurátor bol presvedčený, že vecou sa nebolo potrebné zaoberať).

14. V ďalšom vzal ústavný súd do úvahy samotné znenie zákona o prokuratúre, keď podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre je prokurátor príslušný na vybavenie podnetu povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol podnet pridelený na vybavenie (okrem odôvodnených prípadov, kedy je rozhodnuté o predĺžení lehoty bezprostredne nadriadeným prokurátorom, čo však nebol prípad sťažovateľa).

15. Sťažovateľ podal podnet na preskúmanie záverov prokuratúry 30. augusta 2022 (sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000). Tento bol napokon vybavený oznámením z 18. júla 2024 (teda

takmer po dvoch rokoch). Pokiaľ ide o jeho podnet na prešetrenie prieskumov v konaní (IV/2 Gn 85/21/1000) z 8. augusta 2023, ten bol vybavený 13. júna 2024 (teda po takmer roku).

16. Správanie sťažovateľa bolo v tomto prípade dôvodom, vďaka ktorému napokon k preskúmaniu jeho podnetov napokon došlo – ako poukázala samotná prokuratúra, až na základe opakovaných podnetov sťažovateľa došlo k prieskumu všetkých jeho podaní generálnou prokuratúrou, ktorá tak zistila, že z jej strany bol podnet sťažovateľa nesprávne posúdený. V danej veci teda nebolo preukázané, že by sťažovateľ prispel k dĺžke rozhodovania o jeho podnete, práve naopak.

17. Napokon vzal ústavný súd do úvahy skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu už zásah do práv sťažovateľa netrvá. Na strane druhej však ústavný súd poukazuje aj na to, že generálna prokuratúra zareagovala až na opakované podnety sťažovateľa na prieskumy v konaní. Aj o podnete sťažovateľa na prieskumy bolo rozhodnuté až po takmer roku. Potom, keď generálna prokuratúra zistila pochybenie pri prešetrení jeho podnetu z 30. augusta 2022, rozhodla do jedného mesiaca (generálna prokuratúra, že prešetrenie začalo na základe podnetu sťažovateľa zo 17. júna 2024 a k preskúmaniu záverov krajskej prokuratúry došlo oznámením z 18. júla 2024).

18. Ústavným súdom posúdené okolnosti vo vzťahu ku generálnej prokuratúre odôvodňujú, aby vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na skutočnosť, že zásah do práv sťažovateľa už v súčasnosti netrvá, ústavný súd nedoplnil ochranu aj o uloženie príkazu vo veci konať bez zbytočných prieskumov [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

19. Vo vzťahu k namietanému čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že v uvedenom ustanovení dohovoru je zakotvené právo ochraňujúce osoby pred zásahmi orgánu naplňajúceho atribút nezávislého súdu. Prokuratúra túto vlastnosť nespĺňa (III. ÚS 680/2021, III. ÚS 679/2024, I. ÚS 667/2024), preto čl. 6 ods. 1 dohovoru na okolnosti predmetnej veci nie je aplikovateľný, na čo správne poukazuje i generálna prokuratúra. V tejto časti preto ústavnej sťažnosti nevyhovelo (výrok 4 tohto nálezu).

20. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom generálnej prokuratúry ústavný súd uvádza, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07), čo nie je prípad sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd ani v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovelo (výrok 4 tohto nálezu).

V.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 2 500 eur. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). O takýto prípad ide aj v preskúmvanej veci. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä skutočnosť, že v súčasnosti zásah do práv sťažovateľa netrvá), predmet posudzovaného konania (rozhodovanie o disciplinárnom opatrení uloženom sťažovateľovi), povahu a význam dotknutých práv, namietanú celkovú dĺžku konania (2 roky oproti 2 mesiacom), ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadosťučinenia, ústavný súd považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi 500 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde]. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok 4 tohto nálezu).

VI.

23. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 385,84 eur (výrok 3 tohto nálezu).

24. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (prevzatie právneho zastúpenia) je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur.

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je generálna prokuratúra povinná uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu